

Ісаєва Л. М. Програма «Сім'я та школа: інтеграція зусиль» / Ісаєва Л. М. Модель освітнього округу сприяння здоров'ю «Від сільської Школи сприяння здоров'ю – до освітнього округу сприяння здоров'ю». / Л. М. Ісаєва : упоряд. О. І. Чешенко. – Одеса, 2014. – 151 с. – (Серія «Школи здоров'я Одещини»). – С. 131 -143.

Людмила Миколаївна ІСАЄВА,
Липецька загальноосвітня школа I-III ступенів
Котовського району Одеської області

Програма

«Сім'я та школа: інтеграція зусиль»

Пояснювальна записка

Сучасна сім'я – головна ланка у вихованні дитини. Вона має забезпечувати їй достатні матеріальні та педагогічні умови для фізичного, інтелектуального, морального та духовного розвитку. Великий педагог В. О. Сухомлинський у свій час зауважив: «Я вважаю: найважливішим законом виховання є те, щоб у школі й сім'ї панував дух відповідальності за благо, щастя, радощі, долю й життя іншої людини. Щоб уже маленька дитина розуміла й серцем відчувала: кожний її крок, кожний вчинок відбивається, відлунюється в духовному житті того, хто поруч із нею, – товариша, батька, матері, наставника».

Усі ми розуміємо, що першоосновою розвитку дитини є виховання в сім'ї. Ст. 59 Закону України «Про освіту» покладає на батьків відповідальність за фізичне здоров'я і психічний стан дітей, створення належних умов для розвитку їхніх природних здібностей.

Проте сьогодні деяка частина батьків не зовсім чітко усвідомлює свою громадянську й особисту відповідальність за розвиток, виховання та навчання своїх дітей. Лише спільними зусиллями, доповнюючи та підтримуючи одне одного, сім'я та школа можуть досягти бажаних результатів. Дана програма допоможе організувати роботу з батьками.

Мета програми: сприяти особистісному росту школярів шляхом поєднання та взаємодії шкільного та сімейного виховання.

Завдання:

- Впровадження єдиних вимог до учнів у школі та сім'ї.
- Організація колективу батьків, залучення їх до спільної діяльності з дітьми.
- Підвищення педагогічної культури і надання психолого-педагогічної допомоги батькам у вирішенні проблем сімейного виховання.
- Організація діяльності батьківської ради школи та батьківських комітетів класів.

- Встановлення конструктивних взаємовідносин з учителями-предметниками, класними керівниками, батьками та учнями, пошук інноваційних технологій взаємодії, корекція сімейного виховання.
- Пропаганда кращого досвіду сімейного виховання.

Принципи:

- **народознавства** – відродження традицій української сім'ї на основі вивчення духовної спадщини нашого народу, історії й культури рідного краю та своєї сім'ї, відродження звичаїв та обрядів;
- **єдності сімейного й шкільного виховання** – створення єдиних вимог, співдружність сім'ї та школи;
- **систематичності та послідовності** – керівництво педагогічною самоосвітою батьків та активне залучення їх до діяльності з виховання дітей;
- **диференційованого підходу** – врахування вікових, індивідуальних особливостей батьків та рівня їхньої педагогічної підготовленості;
- **гуманізму** – ставлення до дитини як до найвищої цінності;
- **добровільності** – свобода участі батьків у даній програмі.

Методи роботи:

- ✓ спостереження,
- ✓ бесіда,
- ✓ вивчення результатів діяльності,
- ✓ біографічний метод,
- ✓ інтерв'ю,
- ✓ тестування, анкетування,
- ✓ моделювання,
- ✓ створення спеціальних ситуацій.

Форми роботи:

- ◆ спостереження,
- ◆ бесіда,
- ◆ педагогічний всеобуч для батьків,
- ◆ батьківські збори,
- ◆ засідання батьківської ради, батьківських комітетів,
- ◆ педагогічні консультації для батьків,
- ◆ розробка рекомендацій,
- ◆ години спілкування, родинні свята, вивчення родоводу тощо.

Очікувані результати:

Реалізація даної програми зумовить:

1. організувати колективи батьків;
2. глибоке вивчення сім'ї учня;
3. формування основних інтегративних якостей особистості учня;
4. педагогізацію виховного середовища в мікрорайоні школи;

5. оптимальне поєднання всіх форм і методів сімейного виховання (індивідуальних, колективних, самовиховання);
6. попередження правопорушень серед учнів.

Умови реалізації програми:

- ✓ батьки та школа – рівноправні суб'єкти процесу розвитку дітей: фізичного, інтелектуального, етичного, морального, духовного та психічного;
- ✓ перехід від форм масової роботи із сім'єю до групових та індивідуальних форм взаємодії, побудованих на діалоговій основі;
- ✓ цілеспрямоване та систематичне надання різноманітної психолого-педагогічної підтримки сім'ям;
- ✓ встановлення контролю, ґрунтованого на діагностичній основі, та аналізу процесів навчання й виховання дітей, забезпечення їх своєчасної корекції у зв'язку виникаючими труднощами у вихованні дітей.

Структура програми

Програма складається з таких розділів:

- ✓ **Організаційні заходи.**
- ✓ **Психолого-педагогічна просвіта батьків.**
- ✓ **Залучення до спільної діяльності батьків і дітей.**
- ✓ **Корекція виховання в сім'ях окремих учнів.**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. Організаційні заходи

1. Ознайомити батьків зі Статутом школи, шкільними традиціями.
2. Ознайомити батьків учнів з результатами медичного огляду, з діагностикою щодо формування компетентнісного ставлення до власного здоров'я.
3. Тричі на рік проводити загальношкільні батьківські збори.
4. Не менше, ніж чотири рази на рік проводити батьківські збори в класах.
5. Проводити засідання батьківської Ради школи, батьківських комітетів.
6. Щорічно складати соціальний паспорт школи.

II. Психолого-педагогічна просвіта батьків

1. Проводити засідання педагогічного всеобучу для батьків за таким планом:

ПЛАН ЗАСІДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ВСЕОБУЧУ ДЛЯ БАТЬКІВ

1 клас

1. Батьки – головні вихователі.
2. Як допомогти дитині адаптуватись до школи.

3. Молодший шкільний вік і його особливості.
4. Особливості ігрової та навчальної діяльності першокласників в школі та вдома.
5. Спілкування в сім'ї.
6. Гігієна і здоров'я першокласників.
7. Пастки батьківської любові.
8. Роль сім'ї у вихованні працелюбності у дітей.
9. Як залучити дитину до різних видів мистецтва?

2 клас

1. Єдність вимог сім'ї та школи.
2. Режим дня – запорука успішного навчання.
3. Методи вивчення дитини в сім'ї та вивчення правильного підходу до неї.
4. Роль сімейних традицій у вихованні молодших школярів.
5. Психогенетика: психічні причини фізичних захворювань.
6. Виховання цікавості до читання.
7. Естетичне виховання молодших школярів у родині.
8. Морально-психологічний клімат сім'ї та формування особистості дитини.
9. Чи вдало ви використовуєте методи народної педагогіки?

3 клас

1. Відповідальність батьків за виховання дітей.
2. Виховання навиків особистої гігієни і профілактика захворювань дітей.
3. Свята народного календаря. Їх роль у вихованні дітей.
4. Заохочування й покарання дітей у сім'ї.
5. Телебачення й діти. Комп'ютер і діти.
6. Що допомагає та що заважає дитині добре вчитись?
7. Світ природи й розвиток образного мислення у школярів.
8. Як організувати самообслуговування дітей у сім'ї.
9. Як правильно організувати побут і відпочинок дітей у сім'ї.

4 клас

1. А. С. Макаренко радить батькам.
2. Культура поведінки школяра. Як її виховати?
3. Навчання – найважливіший вид діяльності дитини шкільного віку. Організація навчання вдома.
4. Батькам про акселерацію та її наслідки.
5. Доброта та милосердя народжуються в сім'ї.
6. Всі діти здібні. Розвиток таланту та здібностей дитини.
7. Як запобігти деяким захворюванням дітей молодшого шкільного віку.
8. Формування художніх смаків у дитини в сім'ї.
9. Як правильно організувати літній відпочинок дітей в сім'ї.

5 клас

1. Адаптація дитини до нових умов навчання.
2. В. О. Сухомлинський про виховання дітей у сім'ї.

3. Здорові діти у здорових батьків.
4. Як запобігти появі шкідливих звичок?
5. Особливості поведінки дітей в підлітковому віці.
6. Виховання бережливості та економії. Діти та сімейний бюджет.
8. Дитячі свята в сім'ї.
9. Основи моральності закладають в сім'ї.

6 клас

1. Взаємодія школи й сім'ї у вихованні дітей.
2. Розвиток уваги та посидючості у шестикласника.
3. Фізичне та психічне здоров'я підлітка. Що йому загрожує?
4. Що робить підлітка «важким»?
5. Статеве виховання школярів.
6. Авторитет, особистий приклад і педагогічний такт батьків.
7. Любов до природи. Тварини в сім'ї.
8. Роль сім'ї в заохочуванні підлітків до занять спортом.
9. Дозвілля й відпочинок підлітка.

7 клас

1. Сім'я як колектив виховання підлітка.
2. Трудове виховання дітей у сім'ї, моральний зміст їхньої праці.
3. Взаємини підлітка й дорослого.
Причини конфліктів, шляхи їх розв'язання.
4. Зовнішній вигляд: смак, стиль.
5. Профілактика тютюнопаління серед неповнолітніх.
6. Ціннісна орієнтація семикласників.
7. Поведінка і моральна свідомість підлітків.
8. Культура бажань підлітків. Обмеження та дисципліна бажань – важлива умова правильного виховання. Виховання умінь керувати бажаннями.
9. Вплив батьків на формування характеру й самооцінки дитини.

8 клас

1. Як досягти того, щоб знання стали потребою підлітків?
2. Формування почуття власної гідності й поваги до інших людей.
3. Подружні конфлікти та проблеми дітей.
4. Профілактика алкоголізму серед неповнолітніх.
5. Підліток і закон. Виховання правової культури.
6. Економічне виховання в сім'ї. Чи потрібні підлітку кишенькові гроші?
7. Засоби і методи педагогічного впливу на учня в сім'ї.
8. Непрямий вплив у педагогіці. Застосування його в сімейній практиці.
9. Допомога батьків у розвитку в підлітків навичок самоконтролю.

9 клас

1. Формування особистості. Виховний ідеал української сім'ї.
2. Юнацький вік та його особливості.
3. Гігієна побуту, розумової та фізичної праці дітей у сім'ї.

4. Вираження гніву в сім'ї. Як це впливає на почуття провини?
5. 9 клас. Хто повинен в цьому віці нести відповідальність за успіхи та невдачі в навчанні: батьки, вчителі, самі учні?
6. Профілактика наркоманії серед неповнолітніх.
7. Формування активної життєвої позиції та психологічної зрілості.
8. Екологічна культура. Як її виховувати у дітей в сім'ї.
9. Як створити сприятливі умови для підготовки до випускних екзаменів?

10 клас

1. Спілкування дітей з дорослими та ровесниками.
2. Наукова організація навчальної праці старшокласників.
3. Проблеми віку та їх вирішення.
4. Традиції народної педагогіки.
5. Виховання сексуальної культури.
6. Психологічні причини залежності від шкідливих звичок.
7. Як ефективно використовувати пам'ять?
8. Бездоглядність учнів та її наслідки.
9. Проблеми вільного часу, відпочинку дітей.

11 клас

1. Спільна робота школи та сім'ї по формуванню глибокого усвідомлення взаємозв'язку між ідеями свободи, правами людини та її громадянською відповідальністю.
2. Здоровий спосіб життя вашої сім'ї.
3. Як говорити з юнаками та дівчатами про кохання, шлюб, сім'ю?
4. Старшокласники. Інформаційний мінімум про СНІД.
5. Молодіжна субкультура і ваше ставлення до неї.
6. Потреби та інтереси старшокласників.
7. Керівництво самоосвітою учнів. Культура розумової праці.
8. Як створити сприятливі умови для підготовки до державного незалежного оцінювання?
9. Плани випускників на майбутнє та позиція батьків.

- 2. Обмін досвідом щодо виховання дітей в сім'ї.**
- 3. Створення бібліотечки педагогічної літератури для батьків.**
- 4. Розроблення рекомендацій та порад щодо виховання дітей в сім'ї.**
- 5. Здійснення правової просвіти батьків, залучення до цієї роботи працівників правоохоронних органів.**
- 6. Анкетування, тестування батьків.**
- 7. Проводити батьківські збори за таким планом:**

ПЛАН БАТЬКІВСЬКИХ ЗБОРІВ

1 клас

1. Знайомство з батьками учнів-першокласників:

- а) самопредставлення вчителя;
- б) самопредставлення сімей «Візитна картка сім'ї»;
- в) батьківський тренінг «Дитина в дзеркалі батьків».

2. Система взаємостосунків із дитиною в сім'ї:

- а) міні-лекція «Закони виховання в сім'ї. Якими їм бути?»
- б) батьківський практикум;
- в) анкетування батьків по темі зборів.

3. Телевізор у житті сім'ї та першокласника:

- а) статистика про роль телебачення у житті дитини;
- б) думки дітей про перегляд телепередач;
- в) правила боротьби з телеманією;
- г) поради до батьківського щоденника.

4. Емоції позитивні та негативні:

- а) ознайомлення батьків з самооцінкою учнів класу;
- б) причини переваги негативних або позитивних емоцій в учнів;
- в) анкетування батьків по темі зборів;
- г) поради до батьківського щоденника;
- д) написання листа батьків своїй дитині, яке їй варто відкрити у випускному класі школи.

2 клас

1. Фізичний розвиток молодшого школяра у школі та вдома:

- а) значення фізичної культури для повноцінного розвитку особистості;
- б) урок фізичної культури та вимоги до учня;
- в) анкетування батьків по темі зборів;
- г) виставка малюнків дітей «Я на уроці фізичної культури».

2. Агресивні діти. Причини та наслідки дитячої агресії:

- а) визначення рівня агресії учнів класу, використовуючи спостереження та результати анкетування батьків;
- б) міні-лекція «Причини дитячої агресії»;
- в) круглий стіл «Батьківська влада, її види та шляхи впливу на дитину»;
- г) сімейна рада «Шляхи подолання дитячої агресивності» та вироблення порад «Правила сім'ї з подолання дитячої агресії».

3. Покарання та заохочення в сім'ї:

- а) обмін досвідом : оптимальні позиції батьків по темі зборів;
- б) міні-лекція « Види покарань та заохочень у сімейному вихованні»;
- в) батьківський практикум;
- г) поради до батьківського щоденника.

4. Висновки минулого навчального року:

- а) презентація дітьми своїх успіхів;
- б) вправа для батьків «Я горджуся своїм сином (своєю донькою)....»;
- в) концерт учнів для батьків.

3 клас

1. Значення спілкування в розвитку особистості:

- а) міні-лекція «Значення спілкування для дітей та дорослих»;
- б) анкетування батьків і учнів по темі зборів та аналіз відповідей;
- в) практикум для батьків та учнів з даної проблеми.

2. Трудова участь дитини в житті сім'ї, її роль у розвитку працездатності та особистісних якостей:

- а) презентація батьків «Праця в нашій сім'ї»;
- б) рекомендації класного керівника з фізіологічних аспектів дитячої праці;
- в) поради до батьківського щоденника з розвитку працездатності та виховання працелюбності.

3. Уява та її роль у житті дитини:

- а) міні-лекція «Важливість уяви в загальному та естетичному розвитку дитини»;
- б) повідомлення класного керівника, як діти працюють в різних сферах мистецтва (музика, малювання, різні види трудового навчання);
- в) виставка робіт дітей «Світ моїх захоплень»;
- г) круглий стіл «Як допомогти батькам розвивати творчі начала у своїх дітей?».

4. Висновки минулого навчального року – свято «Ми та наші таланти».

4 клас

1. Фізіологічне дорослішання та його вплив на формування пізнавальних і особистісних якостей дитини:

- а) міні-лекція «Проблеми фізіологічного дорослішання дітей»;
- б) анкетування батьків на тему зборів;
- в) педагогічні ситуації на тему зборів;
- г) сімейна рада «Шляхи впливу на особистісні якості дитини».

2. Навчальні здібності дитини. Шляхи їхнього розвитку на уроці та в позаурочній діяльності:

- а) міні-лекція «Про здібності дитини та їхній розвиток»;
- б) «олімпійські» змагання для визначення кращого у письмі, читанні, декламації, співі тощо.

3. Мовленнєві навички та їхнє значення у подальшому навчанні школярів:

- а) аналіз класним керівником мовленнєвих умінь учнів (твори, перекази, буріме тощо);

- б) аналіз результатів чотирьох років навчання і загальні рекомендації батькам з розвитку мовних умінь дитини в сім'ї;
- в) знайомство з класним керівником та вчителями, які будуть навчати дітей у 5-му класі.

4. Висновки чотирьох років навчання:

- а) анкетування батьків та учнів на тему зборів;
- б) випускний бал для четверокласників.

5 клас

1. Закони шкільного життя у вивченні та вихованні школяра:

- а) знайомство з батьками та презентація ними своїх дітей;
- б) ознайомлення з результатами проведеного медогляду, рекомендації лікаря з врахуванням отриманих даних;
- в) повідомлення класного керівника «Фізіологічні особливості, пов'язані з віковими змінами дітей»;
- г) виступи вчителів-предметників про вимоги до навчання зі свого предмету;
- д) круглий стіл за участю класного керівника, вчителів-предметників, бібліотекаря, керівників гуртків, лікаря «Роль сім'ї та її значення в адаптації школяра у зв'язку з новими якостями навчання та віковими особливостями».

2. Роль спілкування у житті школяра:

- а) дискусія на тему зборів за участю дітей та батьків:
 - значення спілкування дитини в сім'ї;
 - проблеми спілкування у дитячому колективі;
 - завдання школи, сім'ї та колективу класу з подолання проблем у спілкуванні.

3. Культурні цінності сім'ї та їх значення для дитини:

- а) обмін думками на тему зборів:
 - книга та її значення в розвитку пізнавальних і моральних якостей особистості;
 - культурні традиції сім'ї та їх вплив на пізнавальний розвиток дитини та формування культурних цінностей.

4. Висновки минулого навчального року – усний журнал «Ось і стали ми на рік доросліші».

6 клас

1. Здібності дітей, їх вивчення і розвиток у сім'ї:

- а) міні-лекція «Спрямованість особистості, її інтереси та пристрасті – важливий напрямок педагогічної діяльності батьків»;
- б) круглий стіл «Роль особистого прикладу батьків у формуванні спрямованості дітей»;

в) поради до батьківського щоденника щодо застосування методів спостереження, аналізу поведінки, бесід, спільної діяльності для вивчення особливостей індивідуального розвитку дитини.

2. Збереження та зміцнення здоров'я дітей – важлива умова їхнього різнобічного розвитку:

а) міні-лекція за участю лікаря «Гігієнічне виховання – основа здорового способу життя й моралі у сім'ї»;

б) круглий стіл:

- привчання дітей до гігієни в процесі самообслуговування, виконання різноманітних видів розумової та фізичної праці;
- значення режиму в житті дитини, взаємозв'язок домашнього режиму з режимом школи;
- робоче місце школяра вдома;
- гігієна харчування дітей у сім'ї;
- спорт в житті сім'ї.

3. Здоровий морально-психологічний клімат сім'ї – важливий фактор виховання у дитини моральних якостей, психологічної впевненості та душевної рівноваги та комфорту:

а) обмін думками:

- культурні форми змістовного дозвілля;
- культура побуту сім'ї;
- спільні інтереси та захоплення;
- культура спілкування;

б) поради до батьківського щоденника.

4. Висновки минулого навчального року – усний журнал «Ось і стали ми на рік доросліші».

7 клас

1. Фізичний розвиток дитини – важливий показник стану її здоров'я:

а) міні-лекція «Умови фізичного виховання дитини в сім'ї»;

б) мозковий штурм «Фактори впливу на фізичний розвиток дитини»;

в) анкетування батьків на тему зборів;

г) поради до батьківського щоденника щодо вимог до охорони здоров'я дітей та умов їх дотримання.

2. Знання підлітком себе як важливий засіб для досягнення успіхів:

а) круглий стіл за участю батьків та учнів:

- виникнення потреби знати власні особливості, інтересу до себе;
- значення об'єктивних оцінок дорослих для розвитку правильних уявлень підлітка про себе;
- спілкування з однолітками в житті підлітка;

б) анкетування батьків та учнів на тему зборів та аналіз відповідей отриманих результатів.

3. Спрямованість особистості – система життєвих цілей і цінностей людини:

- а) міні-лекція «Здібності, нахили, вподобання дітей. Здібності та обдарованість»;
- б) педагогічний консилиум «Методи виявлення здібностей, інтересів та нахилів дітей у сім'ї»;
- в) анкетування батьків на тему зборів та аналіз відповідей отриманих результатів.

4. Висновки минулого навчального року – усний журнал «Ось і стали ми на рік доросліші».

8 клас

1. Єдність морально-етичних цінностей у сім'ї:

- а) обмін думками:
 - самодисципліна, відповідальність за свої вчинки та вчинки всіх членів сім'ї;
 - вміння обмежити себе заради інших;
 - турботливе ставлення до всіх членів сім'ї;
- б) батьківський практикум «Негативний, ситуативний, позитивний типи сімейних взаємин»;
- в) поради до батьківського щоденника.

2. Як взаємодіяти з дитиною в конфліктній ситуації?

- а) семінар-практикум з елементами лекції:
 - які почуття переживає дитина в період свого дорослішання;
 - як треба вести себе батькам в період дорослішання дитини;
 - стадії реакції людини на стресові умови життя;
 - причини конфліктів;
- б) батьківський практикум: розігрування ситуацій, запропонованих класним керівником;
- в) поради до батьківського щоденника.

3. Моральність як запорука успішного існування людини в суспільстві:

- а) обмін думками:
 - сутність моральності;
 - моральні сімейні традиції і звичаї;
- б) ознайомлення з творами учнів «Моральні заповіді моєї сім'ї»;
- в) анкетування батьків з даної проблеми та аналіз відповідей отриманих результатів;
- г) поради до батьківського щоденника.

4. Висновки минулого навчального року – творчий звіт «Наші досягнення й наші поразки в навчальному році».

9 клас

1. Як допомогти дитині стати впевненим у собі:

- а) семінар-практикум з елементами лекції:
 - сором'язливість та невпевненість: як з ними боротись?
 - результати тесту для учнів «Наскільки ти впевнений у собі?»;
 - аналіз соціометричного статусу дітей в колективі;
- б) вправи для подолання невпевненості та сором'язливості;
- в) обговорення пам'ятки для батьків з даної проблеми.

2. Життєві цілі підлітків.

- а) засідання дискусійного клубу:
 - життєві переваги підлітків, хто їх формує;
 - що може стати мірилом життєвих пріоритетів підлітків;
 - як допомогти підлітку подолати життєві невдачі і розчарування;
- б) аналіз анкетування учнів «Вгору сходинками життя»;
- в) обговорення пам'ятки для батьків з даної проблеми.

3. Роль самооцінки в житті людини та вплив батьків на її формування.

- а) міні-лекція «Самооцінка, її формування та вплив на долю людини»;
- б) робота в групах:
 - заповнення таблиці «Чотири ідеали», де батьки вибирають по сім якостей з листка «Якості людини» для кожного «ідеалу»;
- в) робота в загальному колі:
 - презентація представниками груп своїх доробок, заповнення загальної таблиці, де фіксуються ті якості, які найбільше зустрічаються;
- г) обмін думками на тему «ідеальна дитина» - «успішний дорослий»;
- д) вправа «Розпізнай» (демонстрація ситуацій для розпізнавання самооцінки у дітей);
- д) загальне обговорення за темою зборів.

4. Висновки минулого навчального року – творчий звіт «Наші досягнення й наші поразки в навчальному році».

10 клас

1. Особливості психічного розвитку старшокласників і виховні завдання батьків:

- а) лекція:
 - психофізіологічні та вікові особливості дітей старшого шкільного віку;
 - умови успішного впливу батьків на формування особистості старшокласника;
- б) аналіз ситуацій за темою зборів (принцип рівноправності поколінь, невмілий підхід батьків до молоді тощо);
- в) поради до батьківського щоденника.

2. Як досягти того, щоб знання стали потребою старшокласників:

- а) диспут «Знання – це життя. Так чи ні?»
- б) міні-лекція за темою зборів;
- в) обговорення ситуацій за темою зборів;
- г) обговорення пам'ятки для батьків з даної проблеми.

3. Культура бажань. Обмеження і дисципліна бажань – важлива умова правильного виховання. Виховання умінь керувати бажаннями:

- а) бесіда:
 - перебудова стосунків з дітьми (перехід від дитячої залежності до відношень, заснованих на довірі, повазі);
 - «почуття дорослості» - прагнення до самостійності;
 - як батькам знайти для себе правильну позицію у відношенні з дітьми, які вступають в пору юності;
- б) обговорення ситуацій за темою зборів;
- в) обговорення пам'ятки для батьків з даної проблеми.

4. Висновки минулого навчального року – презентація «Мої досягнення».

11 клас

1. Про авторитет батьків і його роль у вихованні старшокласників:

- а) зустріч за круглим столом:
 - різні види авторитету; види брехливого авторитету (за А. С. Макаренка);
 - звідки береться і як організовується справжній батьківський авторитет;
 - з'ясування ролі авторитету у кожній сім'ї;
- б) обговорення ситуацій за темою зборів;
- в) обговорення пам'ятки для батьків з даної проблеми.

2. Як говорити з юнаками та дівчатами про любов, шлюб і сім'ю:

- а) міні-лекція:
 - статеве виховання дітей та підготовка їх до подружнього життя;
 - особливості психології хлопчиків та дівчаток;
 - співвідношення понять «любов» і «шлюб»;
- б) бесіда за круглим столом:
 - Чи впливає життя, приклад батьків на виховання майбутнього сім'янина?
 - Яка доля кохання в сімейному житті?
 - Чи приділяєте ви увагу сексуальному вихованню ваших дітей?
- в) поради до батьківського щоденника.

3. Здібності, нахили та інтереси старшокласників у виборі професії:

- а) круглий стіл за участю батьків, дітей:
 - Що означає правильно обрати професію?
 - Як готувати себе до майбутньої професії?
 - Здоров'я та вибір професії.
 - Вибір професії в умовах ринкової економіки.
 - Як запобігти безробіттю?

- Престижні професії. Які вони?

б) аналіз анкетування дітей та батьків з даної проблеми;

в) презентація «Професії моєї сім'ї»;

г) підведення підсумків зборів.

4. Висновки минулого навчального року; презентація «Моя програма – мінімум та програма - максимум».

III. Залучення до спільної діяльності батьків і дітей

1. Участь в організації й оформленні класів, школи, в проведенні ремонтних робіт.

2. Організовувати дні колективного відпочинку (екскурсії, спортивні змагання, конкурси, виставки).

2. Участь у колективних творчих справах.

3. У кожному класі вести «Журнал родинних справ».

4. Активне залучення батьків до профорієнтаційної роботи.

5. Проведення спільних батьківських зборів, виховних годин, родинних свят та посиденьок («Від усієї душі», «Сімейний альбом розповідає», «Візитна картка сім'ї», «Світ родинних захоплень», «Моя мати – берегиня родинного вогнища», «Кодекс честі моєї сім'ї» тощо).

IV. Корекція виховання в сім'ях окремих учнів

1. Організація індивідуальних та групових консультацій для батьків з питань виховання дітей в сім'ї.

2. Надання психолого-педагогічної допомоги батькам, які мають обдарованих дітей.

3. Відвідування класними керівниками кожної сім'ї, вивчення умов проживання в сім'ї, морального клімату, матеріального стану.

4. Тримати під постійним контролем неблагополучні сім'ї. Підтримувати зв'язок з родинами, де виховуються учні, схильні до правопорушень.

5. Самоосвіта батьків.